

Izbija vsak četrtlet in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 D, pol leta 16 D, četrt leta 8 D. Izven Jugoslavije 56 D. Naročnina se pošlje na upravnništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta 5. List se do pošilja do odpovedi. Naročnina se plačuje vnaprej. — Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1-50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

# SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravnništvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Cene inseratom po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaparte reklamacije se poštnine proste.

Cekovni račun poštnega urada Ljubljana 10.803. Telefon interurb. št. 113.

51. številka.

MARIBOR, dne 3. decembra 1925.

59. letnik.

Ivan Vesenjaki

## Nekaj o našem kmetu in kmetovanju.

Slovenski kmet, celo slovensko kmetijstvo prihaja posebej zadnji dve leti v vedno večje stiske in težave. Ta pritožba je splošna, čuje se v naših Haložah, Slovenskih goricah, v Prekmurju, na Ptujem polju, na Pohorju in na Posavju ravnotako stalno in dosledno, kakor v krajih na Kranjskem. Kdor koli ima s kmetiskim našim ljudstvom več stika, mora tudi to dejstvo sam spoznati in priznati. Napredka v gospodarstvu ni, v povprečnih premoženjskih razmerah, v tem, kar imenujemo »splošno ljudsko blagostanje«, pa kljub razmeroma veliki pridnosti našega ljudstva opazujemo precej stalno — padanje in hiranje.

Kje so glavni vzroki temu pojavu, ki mora vsakega iskrenega prijatelja našega slovenskega kmetijskega ljudstva navdajati s težko skrbi in ga napolniti h kritičnemu razmišljanju in razglabljanju. Dolžni smo temeljito spoznavati bolezen in potem iskati ozdravljenja.

### Politični vzroki.

V naši državi poleg centralnega parlamenta ni nobene niti zakonodajnega niti upravnega zastopstva, ki bi se hotelo in moralo ter smelo brigati za gospodarski napredok pokrajin, kakor so se svoj čas recimo deželni zbori in odbori. Centralistična ustava naša je ubila to možnost, centralističen parlament in centralistična uprava pa ob naših jugoslovanskih razmerah mora ubijati posebej slovensko kmetijsko ljudstvo, ker nima zanj ne potrebne razumevanja in tudi ne — srca. In če bi imel oboje, nima vsled preobremenjenosti možnosti, nima časa, da bi se z vso skrbjo posvetil temu vprašanju. Kdor je torej ustvaril in z ustavo zagotovil zakonodajni in upravni centralizem, ta je prvi zagotovil klaginje in razvoja slovenskega ljudstva. In če hočemo slovenskemu kmetijskemu gospodarstvu dati možnost razvoja in razvoja, moramo streti okove zakonodajnega in upravnega centralizma v naši državi.

### Centralizem povsod ovira in ubija.

Pri vsakem koraku v korist slovenskemu kmetijstvu naletite na dejstvo, da vas centralizem silno ovira ali naravnost ubije vsak vaš napor in poiskus. To velja pri prizadevanju za naše ceste, za naše mostove, za upravno reko in potokov, za povzdigo naše živinoreje in drugih gospodarskih panog, naj bo to že vinarstvo, sadjarstvo ali karkoli hočete. Razumevanja za brezpogojne, nujne potrebe našega slovenskega kmetijskega ljudstva v centralizirani in ni upravi in zakonodaji ni, zanimanja in skrbi za povzdigo in napredok pa že sploh ne.

### Vzroki v nejednakosti jugoslovanskega kmetijstva.

Poleg političnih in upravnih vzrokov imamo tudi vzroke v nejednakosti jugoslovanskega kmetijstva samega. Ravno ti vzroki pa zopet zahtevajo drugačno ureditev uprave v naši državi.

Pred vsem je slovenska zemlja povprečno veliko manj plodna, kakor recimo zemlja v Vojvodini, v Slavoniji in v Sremu, v pretežnem delu Srbije in Makedonije. Zahteva torej že sama po sebi veliko več navora, truda in dela, da se iz nje takorekoč iztisne in izsili približno isti pridelek, kakor drugod. Vsled njenega goratega značaja in vsled podnebja pa se kljub vsej skrbi v pridnosti prebivalstva sploh kosati ne more. Na Slovenskem recimo slive nikdar ne bodo povprečno tako rodile, kakor v Srbiji in v Bosni. Slovenski kmetovalec ni nikdar in ne more nikdar povprečno pridelati iste količine pšenice in koruze na enaki površini, kakor njegov tovariš v Vojvodini. On ne more zrediti z istimi stroški svinje, kakor njegov tekmeč v Sremu in v Moravski dolini ali v Banatu.

Kmetijstvo na našem jugu in vshodu je večinoma omejeno na nekaj panog, pri nas pa je tudi malokmetijstvo silno mnogovrstno. Naš kmet in naša kmetica s svojo družino nima razen v trdi in veliki zimi nikdar miru in počitka vsled te mnogovrstnosti gospodarskega vsakega. Mnogovrstnost povzroča, da ima sicer pri hiši od vsakega nekaj, toda za vnovčenje večinoma prav malo. Slovenski kmet ima torej sorazmerno veliko truda in malo pridelkov, kmet v Vojvodini in Srbiji razmeroma malo truda in več pridelkov. To leži v kakovosti zemlje in v podnebnju. Izjednačiti se ne da niti z najintenzivnejšim, najrazumejše kmetovanjem.

### Različne gospodarske potrebe.

Tudi gospodarske potrebe so zelo različne. Slovenski kmet mora pri svojem gospodarstvu mnogo več investirati, mnogo več vložiti kapitala v premičnine in nepremičnine, kakor pa njegov tovariš v jugu in vshodu.

Gospodarska poslopja, pa naj bodo škednji, hlevi, kolarnice, kozolci, so pri nas večja in dražja in — morajo biti, kakor pa so drugod. Potreba gospodarskega orodja je tudi večja in mnogovrstnejša, kakor je drugod. Tudi se vse orodje, vsa takoimenovana sprava mnogo bolj izrablja, kakor drugod. Vzamimo recimo samo železo za plug in podkove. Na svoji trdi pridnosti in kameniti zemlji uporabi slovenski kmet najmanj štirikrat toliko železa pri plugu za oranje, kakor njegov tovariš v Vojvodini v svoji masni zemlji, kjer celi dan ne najde niti enega kamenčka. Kako drugače se izrabijo podkve na trdih tleh, kakor pa na mehkih, to bo menda jasno tudi nestrokovnjaku. In kakor s plugom in podkvami, tako je z ostalim orodjem. Pa ne samo z orodjem, tudi z živino kot gonilno silo, ki pri nas vse drugače tpi in se vsled tega izrablja, kakor drugod. Če pa

hočemo, da se ne uniči in izrablja, jo moramo temu primer-no veliko močnejše in krepkejše hraniti, kar povzroča zopet večje stroške.

### Različne osebne potrebe.

Če pogledamo obleko in življenje slovenskega kmetijskega ljudstva ter ga primerjamo s hrvaškim, s srbskim, črnogorskim in makedonskim, opazimo tudi velike razlike. Tam imajo ljudje obleko iz domače volne in iz domače kozuhovine. Ovca, ki pri reji ne povzroča prav nobenih posebnih stroškov in težav, jim da vse: ostrizejo jo, pa imajo volno, pomolzejo jo, imajo mleko in sir, ubijejo in oderejo jo, pa imajo kožuh in meso. Naš kmet tega ne more. Preobljudenost v Sloveniji ne dovoljuje ovčereje, zato naš kmet iz osebne potrebe in radi gospodarskih razmer za sebe in družino mora obleko kupovati. To pa je velika razlika pri stroških. Pri nas je hladno in mrzlo vreme 4—6 mesecev, tam doli 2—3 mesece, in tudi to seveda zelo različno vpliva na stroškovnik, kajti ko hodi tam doli deca že po Adamovih in Evinih podplatih, mora pri nas imeti še toplo obušalo in obleko.

### Razlika v izobrazbi.

Pri nas v mlajšem rodu pod 40 letom sploh ne najdete človeka, ne moškega in ne ženske, ki bi ne znal čitati in pisati, ako ni ravno slaboumen. V Črni gori, v Srbiji in v Makedoniji pa najmanj tri četrtine celo svoje življenje ni imelo v rokah peresa in svinčnika ali knjige. Tudi to ustvarja različne kulturne potrebe in jasno je, da z ozirom na naše sosede in njihov napredok mi Sloveni ne smemo in ne moremo nazaj, pa tudi sami nočemo.

Če vstopite v hišo našega malega kmeta, da ne govorim o večjih posestnikih, dobite v njej omare, mize, stole, klopi, peči, postelje in primerne prte itd. Tam doli pri enaki posesti tega večinoma ni ali vsaj v zelo, zelo manjši meri, kakor pri nas.

### Različna bremena.

K vsemu navedenemu ni treba še razpravljati o dovolj znanem dejstvu, da je naše slovensko ljudstvo z direktnimi in indirektnimi davki in dajatvami veliko bolj obremenjeno, kakor pa v drugih pokrajinah. Davčne oblasti iz njega izpumpajo in izsesajo mnogo več, kakor pa iz drugih. To je tolikokrat dokazano jasno in določno s številkami, da bi o tem morale razmišljevati tudi že enkrat davčne oblasti, davčni uradniki na Slovenskem. Da ti s svojim ravnanjem ne skrbijo za blagodat in povzdigo našega ljudstva s tem, da iz nas vse izpumpajo in zalagajo državno centralo, to je pač dandanes že več kot jasno in tudi dokazano.

Državna gospodarska in posebej finančna politika je v naši državi v splošnem kmetijskemu ljudstvu neprijazna.

## LISTEK.

### Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Anglijski pisatelj E. E. Burroughs. — Prevodil Paulin.

Ali ga ljubi —?

Trzan je bil vse premalo izveden v takih vprašanjih, da bi si bil sam dal odgovor.

»Vprašal jo bom in jo zaprosil za roko —.« Tako je zasodil.

Drugi dan pa je vzel Arnot Trzana seboj k visokemu policijskemu uradniku.

»Pa čemu k policijskemu uradniku?« se je čudil Trzan.

»Ne boj se, prijatelj! Ne bodo te djali v verige! Ti gospodje znajo tudi druge reči! Na razpolago so jim sredstva, ki z njimi doženejo istovetnost dveh oseb iz sledov, katerih drugi ljudje niti ne opazijo. Tako znanje je važno v slučaju, če je treba najti zločinca. Pa tudi v tvojem slučaju bo odločilne važnosti, po mojem mnenju vobče edina pot, da najdemo, ali si ti Claytonov sin ali ne. Če ti pripomočki odpovejo, potem ne vem —.«

Policijski kapetan je bil prijazen človek. Vem ga je že prej pripravil na obisk in mu, kolikor je bilo treba, tudi pojasnil zgodovino Trzanovega življenja.

Občudoval je Trzana, njegovo krepko, zdravo telo, hvalil njegovo olikano vedenje, ki da prav nobenega sledu več ne kaže o življenju v džungli, ter dejal:

»Gospod Trzan, policijski uradnik ima bistro oko, opravka ima z najrazličnejšimi ljudmi, vaju je opazo-

vanja in iz malenkostnih pojavov v človeški zunanosti si naredi če treba cel roman. Verjemite mi, vaši predniki niso bili ljudje navadne vrste, telesni in duševni darovi, ki ste jih podedovali, pričajo o plemeniti krvi in o visoki kulturi.

Pa to, bi končno kdo dejal, so le domnevanja. Potrebujemo pa nepobitnih dokazov, ker gre za velike reči, kakor mi je pravil gospod Arnot.

Moderna policijska veda, draga gospoda, pozna celo vrsto sredstev, ki z njimi more dognati istovetnost dveh oseb. In sicer z nepobitno gotovostjo. Najmodernejšo sredstvo, pa tudi najzanesljivejšo, so pač odtiski prstov. Gospod poročnik Arnot mi je namignil, da bi se po tej poti morebiti dalo priti na sled vašemu pokolenju. Naj vama stvar razložim!

Poglejte, gospod Trzan, konec svojih prstov! Koža ni gladka, kajne, vse polno vijugastih črt je na njej.

Dognano dejstvo pa je, da te vijuge in krivulje niti pri dveh osehah niso enake. Lahko se o tem sami prepričate, če pogledate tule skozi povečalno steklo svoje prste in potem prste svojega prijatelja!

Trzan je z velikim zanimanjem ogledoval svoje in Arnotove prste.

»Res je! Črte na Arnotovih prstih so precej drugačne nego na mojih. Posebno na palcu se dobro vidi razlika!«

»Kajne! — In glejta, te vijuge in krivulje pomagajo najti pravega človeka!

Vlomilec recimo je bil pri svojem poslu nepreviden pa je napravil nekje na neki šipi odtiske svojih prstov, denimo morebiti, ko je odpiral okno. Koža — tudi na prstih je navadno nekoliko masna, svetla, gladka šipa pa je za maščobo zelo občutljiva. Le poskusita tamle na oknu! Tudi odtiski na šipah so zelo razločni in tudi trajni.«

Arnot in Trzan sta stopila k oknu, pritiskala prste na šipo in vsa vesela ogledovala madeže, ki sta je napravila na gladkem steklu.

»Za vlomilec na pride detektive«, je nadaljeval policijski kapetan, »in najde odtiske. Koj izreže šipo z odtiski in jo nese na policijski urad. Tam imajo v posebnem arhivu shranjene točne odtiske vseh ljudi, ki so kedaj prišli policiji v roke.

Posebni veččaki primerjajo najdene odtiske z zbirko in navadno smo storilec koj za petami. Če pa je bil vlomilec nov človek — tak, ki s policiji še ni imel opravka — potem seve ga je treba šele iskati.

Pa tudi v tem slučaju so odtiski važen pripomoček. Detektiv si zna na vse mogoče zvite načine dobiti odtiske od ljudi, ki so mu kakorkoli sumljivi. — In že imamo storilca!

Trzan se je globoko zamislil in hotel nekaj vprašati. Pa kapetan je nadaljeval:

»Policijski uradi imajo poseben stroj, preprost sicer, ki pa daje zelo ostre, razločne odtiske. In trpežne. Odtiski v naši zbirki preživijo cel rod hudodelcev in vlomilcev.

Dam ga prinešiti, ga bomo itak najbrž potrebovali.« Pozvonil je in dal slugi kratko naročilo.

»Dovolite!« se je tedaj oglašil Trzan. »Dveh reči ne razumem. Ena je tale.

Verjemam da so odtiski trpežni in trajni. Videl sem tudi, da niti pri dveh osehah niso enaki. Toda — kaj pomaga vse to, ko pa se koža na prstih obrabi, in če to ne, pa se vsaj v par letih že izpremeni. Tako so me učili tu v Parizu.

In s kožo vred se vendar izpremenijo tudi črte —! V nekaj letih bodo torej tele vijuge in krivulje na mojih prstih čisto drugačne! In kaj potem —.«



## Najstarejši ljudje

ki so že marsikaj prešli in preživeli in si tedaj mogli pridobiti izkušnje, slišimo vedno in vedno govoriti, da se pri bolečinah in trganju v križu, udih, pri zobobolu pokazuje kot zanesljiv ublažitelj bolečin skozi 27 let priljubljeno do-

žna izrazit značaj, da daje prednost bankarstvu, denarnim mogotcem in industriji. Kmetijstvo in kmetijsko ljudstvo mu je le predmet za izkoriščanje in izsesavanje. Ta jasno kaže cela državna carinska in železniška tarifna politika, pa naj v zadnjem času g. Radič še tako dopoveduje, da je sedaj boljše. Boljše pač njemu in njegovim, a slovenskemu kmetu ne!

### Svetovno gospodarstvo

poleg vseh navedenih domačih okolnosti tudi težko vpliva na gospodarske in pridobitvene razmere našega kmetijskega ljudstva. Slovenski kmet s težavo vzdrži tekmo z drugimi. Manjka mu za uspešno konkurenco dvoje temeljnih predpogojev: proizvajati svojih pridelkov ne more ne po ceni in ne v velikih množinah. Nemški kmet pri istem trudu in istih stroških vsled umne podpore svoje vlade pridelava več in njemu ostane več, ruski kmet dela cenejšo in pridelava vsled rodovitnosti zemlje več, ameriški agrarec vsled velikosti in maselnega obratovanja pridelava več in cenejšo ter lažje. To so dejstva, katerih prezreti in omalovaževati ne smemo.

### Kaj storiti?

Položaj slovenskega kmetijskega ljudstva, njegovi gospodarski pogledi v bodočnost z ozirom na notranji položaj in svetovni gospodarski razvoj res niso prav nič rožnati. Kljub temu ne smemo samo jadikovati, obupavati, temveč vso nevarnost, vso bolezen bistro spoznati, potem pa iskati in uporabiti zdravila. Bolnemu gospodarskemu stanju našega slovenskega kmetijstva moramo posvetiti veliko več pažnje in skrbi. Sredstva za napredek in povzdigo blagostanja so, toda o tem drugič.

## Izvozne carine.

### »Uspehi« poslanca L. Pucelja.

Sedanja Pašič-Radičeva vlada je predložila meseca oktobra finančnemu odboru carinsko tarifo v pretres. Predložila je carinsko tarifo, v kateri je carina za skoraj vse predmete povišana za 50 do 300%; posledica bo, da se bo razno blago, ki se mora uvažati, podražilo, da bo življenje najširših slojev ljudstva še težavnejše, kakor doslej. Pribiti treba, da ni Radičeva stranka ničesar storila, da bi novo obdurno obremenitev ljudstva preprečila, temveč mirno gleda, da zastopniki vlade odločno in goreče zagovarjajo pretirane postavke uvozne carine, borbo proti novi obremenitvi pa prepušča — opoziciji. Radičeva stranka, osobito poslanci Pucelj, Kelemina in še dva radičevca-zastopnika Slovenije, so odgovorni za novo obremenitev, ki bo znašala več kot pol milijarde dinarjev, od katere svote bo največji del zadel — Slovenijo.

Da se ta neljuba nova obremenitev nekako zakrije, je poslanec Pucelj v »Kmetijskem listu« spisal članek, v katerem govori o svojem velikem uspehu, ki leži v tem, da so se ukinile izvozne carine. Borba za ukinjenje izvoznih carin traje od one dobe, ko se je predložila carinska tarifa

moče sredstvo: Fellerjev blagodišeči »Elsafluja«. Drgne in umivanje z Elsaflujom lajša tudi najvstrajnejše bolečine, krepi in osvežuje mišičevje in žilce, jača utrujene oči, varuje pred nahodami in kljubuje hladnemu zraku. Z vodo pomešan je dobrodejen za grganje, za grlo in usta. Odnositelj in odzunaj močnejši, izdatnejši in krepkejši delovanja kot francosko žganje in najboljši kosmetikum te

narodni skupščini. Glavni Zadržni Savez in vse Zadržne zveze so vpsale ministrstvu tozadevne spomenice, dne 2. avgusta so se na anketi v Beogradu zbrani zastopniki kmetijskih in zadružnih organizacij cele države izrekli za ukinjenje izvoznih carin, v generalni debati v sekciji je podpisani in sicer kot edini odločno zahteval ukinjenje izvoznih carin. Pri tej barbi ni bil nikjer navzoč poslanec Pucelj, njega najdemo šele v seji sekcije, ko predlaga neko manifestacijo, ko izve, da je finančni minister pristal na to, da se ukinejo izvozne carine. Pucelj je hotel manifestirati, ko so drugi dosegli ukinitev izvoznih carin, kar je vznevoljilo poslance vladnih strank, ki mu tudi zamerijo, da ni hotel glasovati za ukinitev izvozne carine za jajca, za katero sta glasovala i dva poslanca Radičeve stranke.

Ker poslanca Pucelja radi carinske tarife vest peče, je začel v narodni skupščini krošnjariti z vestjo, da so vse stranke, izvzemši hrvaške federaliste, odgovorne za to carinsko tarifo. »Resnicoljuba« Pucelja nič ne moti odločna izjava bivšega finančnega ministra dr. Spaha, ki je na isti očitke v sekciji finančnega odbora izjavil, da Davidovičeva vlada ni lani izgotovljene carinske tarife niti v celoti pretresala, ne podpisala in ne predložila narodni skupščini. Pucelj naj povpraša g. Ljuba Davidoviča, lanskega ministrskega predsednika, in naj poroča, kdaj se je predložila carinska tarifa in kdo jo je podpisal. Izvedel bo, da so bili člani Davidovičeve vlade, osobito »klerikalci«, odločno proti temu, da se ljudstvu naloži tako ogromno breme in zahtevali temeljito korekturo carinske tarife. Pričakujemo, da bo kot resnicoljub poročal točno, kar bo izvedel od g. Ljuba Davidoviča, ker nam itak noče verjeti, in priznal, da je sokriv novih, težkih bremen, katere nalaga ljudstvu nova carinska tarifa.

### Načelno stališče glede izvoznih carin.

Vse moderne države so v začetku tega stoletja ukinile izvozne carine, zato mora vsakdo, ki želi gospodarski napredek države, načelno odklanjati vse izvozne carine. Pred vojno nismo imeli izvoznih carin za les, naš les je bil navezan na iste odjemalce kot dandanes, a nismo imeli takih težkoč radi vnovčenja lesa, kot jih imamo sedaj, oziroma smo imeli zadnja leta, kar je dokaz, da izvozne carine ne

vrste. 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici za 63 din., 12 dvojnatih ali 4 velike specialne steklenice za 99 din., 36 dvojnatih ali 12 velikih specialnih steklenic za 250 din. že ob enem z zabojem in poštino razpošilja po povzetju lekarnar Eugen V. Feller v Stubici Donji, Elstar-trg 341, Hrvatska. — Posamezne steklenice Elsafluja po 10 din. v lekarnah in sorodnih trgovinah.

ščitijo ne kmeta, ne lesne industrije. Sam prejšnji generalni ravnatelj carin, g. Kukič, ki je gotovo dobil temeljit v pogled v svetovno gospodarstvo, je odkrito izjavil, da se izvozne carine povzročile naši državi več škode kot koristi. Mislim, da imajo ugledni zastopniki kmetijskih in zadružnih organizacij, ki so zborovali dne 2. avgusta t. l. v Beogradu, jasen v pogled v kmetično gospodarstvo in da so gotovo iz stvarnih razlogov odločno zahtevali, da se ukinejo izvozne carine. Ako zastopnik ministrstva šum zastopa drugo stališče, še ni rečeno, da morajo izvozne carine ostati. Ker izvozne carine niso privedle do onih uspehov, kateri so se od njih pričakovali, so gospodarsko najbolj razvite države iste ukinile.

Pri nas so se uvedle izvozne carine in se hočejo obdržati še v bodoče zgolj iz fiskalnih razlogov, da se napolni državna blagajna. Izvozne carine plača naš kmet, ker dobi radi njih manj za svoje pridelke, carine same in sknost na carinarnicah pa nam odvračajo kupce za naše pridelke, ki stopajo v trgovske stike z drugimi državami, kjer se promet razvija brzo brez vmešavanja carinarnic.

### »Slovenec« laže.

»Slovenec« ima v Beogradu posebnega poročevalca, ki vsak dan telefonično poroča v Ljubljano najvažnejše dogodke iz Beograda. Pripetilo se je, da je »Slovenec« bodisi da se telefonski razgovor ni prav razumel, ali vsled tiskovne pogrške, netočno podal enkrat moja in enkrat Puceljeva izjava. »Slovenec« je lojalno takoj, ko se ga je opozorilo na to napako, pogršek popravil. Vkljub temu vpíše Pucelj, da »Slovenec« — lažel G. Pucelj naj pogleda vsak dan v beograjske liste, ki imajo svoje poročevalce v parlamentu, ki niso navezani na telefonska poročila, in našel bude vsepolno netočnosti, katere pa nikdo ne označuje kot — laži. Zakaj se g. Pucelj tako jezi na naše časopise? Samo radi tega, ker naše časopise odkrito in izčrpno poroča o dogodkih v parlamentu, ne zavija, ne pretirava, ne izogiba se povedati resnice, četudi ni prijetna. Glasilo g. Pucelja se previdno ogne vsem poročilom o glasovanju g. Pucelja, katero ni v prid ljudstva.

»Kmetijski list« ne poroča o glasovanju g. Pucelja in invalidski zakon, katerega odklanjajo sami invalidi, ker postavljajo naše invalide, molči o tem, da je g. Pucelj glasoval za dvanajstine in s tem za vse pretirane davke, molči o tem, da glasuje g. Pucelj za zvišane carine za oblačilne blago, vžigalice itd. V »Kmetijskem listu« nismo čitali, da je g. Pucelj zahteval znižanje carine na pivo, da bi še več piva iz inozemstva k nam prišlo in bi naši vinogradniki imeli še več težkoč radi prodaje vina, nismo čitali, da je glasoval proti ukinjenju izvozne carine za jajca, akoravne sta za to z opozicijo vred glasovala i dva radičevca. Bral smo pa v »Kmetijskem listu«, da »klerikalci« niso, ko so bili na vladi, nič storili za znižanje davkov, brali smo obljube, da bo sedanja vlada, katero podpira g. Pucelj, znižala davke. Kako izgleda ta zadeva v resnici? »Klerikalci« so bili samo tri mesece na vladi, morali so državno gospodarstvo voditi na podlagi prevzetega proračuna, a so itak

## •••• Vaša frizura ••••

ne more nikdar napraviti ugodnega utisa, ako zanemarjate prikladno negovanje vaših las. Bogata in lepa rast lasi je odvisna samo in edino od skrbnega negovanja in brige za zdravo glavino kožo. Pri tem pa zavzemajo snage in po rednem umivanju povzročeni nagon za pospeševanje krvnega toka prvo mesto. Za umivanje glave se rabi z najboljšim uspehom staroznani »Shampoo« s črno glavo, on odstrani prah, luskin in vse izločitve iz kože in podeli lasim svit in bujno polnost. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. — Izdelovatelj: Hans Schwarzkopf, Berlin-Dahlen.



»Koža se res prelevi«, ga je prekinil uradnik, »pa črte na koži se nikdar ne izpremenijo. Od prve mladosti ga do sive starosti so te črte pri enem in istem človeku vedno enake, potekajo v isti smeri, delajo iste vijuge. Edino povečajo se, ko človek raste, ali pa se nebitveno izpremene, če se na primer vrezete v prsti.

Pa te izpremembe, posebno če so nasilne, so le nebitvene, pravim. In povrh, če posnamete odtiske od vseh petih prstov ter je v danem slučaju vse primerjate z izvornikom, — tedaj je zamenjava nemogoča.

Če bi bili na primer vi, gospod Trzan, v svojih mladostnih letih slučajno kje kam pritisnili svoje prste in bi nam bili ti odtiski ohranjeni, — te črte iz mladostnih let bi se popolnoma strinjale s tistimi, ki so na vaših prstih danes po dvajsetih in še več letih —!

»To je prav tisto, kar sem še hotel vprašati!« je dejal Trzan zamišljen. »Kako pa hočete vašo vedo uporabiti v mojem slučaju —? Ali hočete poslati svoje deketive doli v afriško džunglo, da poiščejo, če sem kje pustil kak odtisek svojih prstov v mladih letih —? Drugje ko v džungli pa jih ne bodele našli, ker sem vso mladost tam preživel!«

»Gospod poročnik Arnot vam bo prišel v tej zadevi na pomoč, če se prav ne motim«, je odgovoril uradnik. »Sedaj pa poglejmo tule naš stroj!«

Sluga je vstopil in prinesel ličen zabojček.

Policijski kapetan je vzel iz njega srednje veliko stekleno ploščo, steklenico gotovega črnila, valjar iz gumija in par snežnobelih listov trdega papirja.

Na ploščo je nalil par kapljic črnila ter ga z valjarjem razmazal, da je bila vsa ploščo pokrita z enakomerno tanko plastjo barvila.

»Položite sedaj svoje prste na ploščo, gospod Trzan! Takole! Najprvo štiri, potem pa palec z dlanjo navzdol!

Dobro! Sedaj pa še desno roko!«

Trzan je poslušno in pazljivo pritisnil prste na steklo.

»Sedaj je dvignite, mirno, enakomerno, da ne razmažete črt!

Dobro! Pritisnite sedaj prste v isti legi na tale list papirjal! Pa v isti legi! Tule sem levo roko in sem desno. — Izvrstno!«

Na listu so se jasno in razločno odtisnile črte in vijuge Trzanovih prstov.

»Vidite, to so odtiski vaših prstov! Sedaj nam je treba le še odtiskov iz vaših mladostnih let, — pa bodele videli da so prav isti.«

»Ali traje dolgo časa tisto primerjanje?« je vprašal Trzan.

»Navadno je podobnost vidna že koj na prvi pogled. Posebno kadar so odtiski jasni in pazljivo narejeni.

Včasi pa traje primerjanje dalje časa in delo vzame v roke poseben strokovnjak, ki se bavi samo s tem poslom.«

V tem je potegnil Arnot iz žepa drobno črno knjižico ter je zaglobil vanjo.

Trzan je zavzet gledal prijatelja —.

Kako je prišla črna knjiga v njegove roke —?

Da —, sedaj se je spomnil.

Ko sta bila na potovanju k belim ljudem, tistikrat jo je pokazal Arnotu. In nato se ni več menil zanjo. Saj je ni znal brati —. Arnot jo je gotovo vtaknil v žep.

Čisto pozabil je na knjižico —! Kaj neki namerava Arnot z njo?

Arnot je med tem listal po knjigi ter končno obstal na neki strani. Par obledelih, pa še vedno precej razločnih madežev je bilo na robu.

Ponudil je knjigo kapitanu.

»Povejte prosim, ali so tile odtiski podobni onim, ki jih je gospod Trzan pravkar naredil na listek!«

Uradnik je vzel močno povečevalno steklo ter pozorno ogledoval odtiske.

Tedaj je Trzan razumel namen obiska in dolga, učeno razpravo policijskega kapitana.

Odtiski v črni knjižici — v Claytonovem dnevniku — bi naj dali odgovor na veliko skrivnost njegovega življenja —.

Sklonil se je in napeto opazoval uradnika.

Hipoma pa se je vzravnal, mahnil z roko ter se nasmeljal.

Arnot ga je začuden gledal.

»Iz vsega tega ne bo nič!« je dejal in iz glasu mu je donela trpko razočaranje. »Pozabil si, prijatelj, da je truplo otroka, ki je odtisnil svoje prsteke v dnevnik, ležalo več kot dvajset let v koži svojega očeta —! Vse življenje sem videl njegov kostenjak v zibelki —.«

Kapitan je radovedno dvignil glavo.

»Le nadaljujte, gospod!« mu je rekel Arnot. »Povem vam zgodbo pozneje, — če gospod Trzan dovoli?« Trzan je pokimal.

»Ponavljam ti, da ne bo nič!« je polglasno pravil prijatelju. »Brez potrebe nadlegujeva gospoda! Tile drobni prsteke ležijo pokopani na robu džungle!«

»Ne vem, če je tako nepobitno res, kar praviš! Može če se ve —.

Pa če ti nisi sin Johna Claytona lorda Greystoke, — potem za Božjo voljo pa povej, kako si prišel v tiste divje, strašno džunglo, kamor razen Claytona še nikdar noben beli človek ni stopil —?

(Dalje prihodnjič.)